

Verksamhetsstrategi för IFO

Inledning

Socialnämnden beslutade i september 2019 att uppdra till förvaltningschef att återkomma med ytterligare information gällande en strategi för placeringar inom Individ och familjeomsorgen. Utifrån ett ökat antal placeringar 2018 samt med det högre kostnad såg verksamheten det som en viktig utgångspunkt att ha en gemensam strategi om hur klientarbetet skall bedrivas för att motverka ofta ineffektiva samt dyra placeringar. Utifrån detta presenterades idén om en placeringsstrategi för nämnden under budgetarbetet inför 2020.

Vid arbetet med att ta fram den nya placeringsstrategin insåg verksamheten att strategin blir för smal om den bara innefattar placeringar, den måste innefatta allt det sociala arbetet som bedrivs inom verksamheten för att den skall kunna ge effekt. Vid omvärldsbevakning inom länet togs kontakt med Sundsvall som visade sig ha utarbetat en liknande strategi för barnspåret, mycket av den passade in på det förhållningssätt som verksamheten i Timrå vill införa, varför denna strategi har många likheter med den.

Från och med 1 januari 2020 överflyttas arbetsmarknad och integration till socialnämnden och organiseras under individ och familjeomsorgen. I samband med detta genomförs även ett strategiskt utvecklingsarbete med målsättningen att öka helhetssynen, att ha ett gemensamt uppdrag samt främja intern och extern samverkan. Detta skall öka kontinuitet för brukarna samt leda till att arbeta mer med förebyggande socialt arbete.

Att förändra de organisatoriska strukturerna ger ökade förutsättningar att nå målsättningen, men den viktigaste förändringen måste ske bland medarbetare och ledning och handlar om arbetssätt, värderingar, ideologi och kultur.

Denna verksamhetsstrategi syftar till att ge en grund för medarbetare och chefer inom IFO som i olika roller arbetar för att kommunens medborgare ska få så goda levnadsförhållande som möjligt. Verksamhetsstrategin ger en vägledning och ska fungera som ett teoretiskt stöd för verksamheten. Alla som arbetar inom IFO ska känna till och vara väl bevandrad i innehållet och förstå att vi behöver en samsyn för att nå framgång.

Styrmodell och målsättning

Verksamhetsstrategin tar dels grund i kommunens gemensamma styrmodell, vision samt verksamhetsidé, dels från 1 kapitlet i Socialtjänstlagen som ska präglade vårt förhållningssätt oavsett om det handlar om brukare eller kollegor.

1§ Sambällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas

- *ekonomiska och sociala trygghet,*
- *jämlikhet i levnadsvillkor,*
- *aktiva deltagande i samhällslivet.*

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupperns egna resurser.

Verksamheten skall bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt och integritet.

2§ Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas.

Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande.

Med barn avses varje människa under 18 år

I styrmodellen betonas att den viktigaste utgångspunkten i arbetet alltid ska vara våra medborgare, företag och besökare. Kommunens mål och insatser utgår därför från effekter och värden som skapas för dem inom ramen för de resurser vi har.

Som verksamhet behöver vi därför:

- Ha en samsyn vad gäller styrmodell och målsättning, arbetssätt och teoretiska utgångspunkter för det sociala arbetet.
- Präglas av ett aktivt förhållningssätt till individer och grupperns egna resurser och ha barnperspektivet i fokus.
- Vara en tillgänglig socialtjänst.
- Utveckla en lärande organisation och en tillitsbaserad ledning och styrning.
- Det sociala arbetet som utförs ska präglas av relation och ansvar.

Målet med arbetet är att de barn, unga och vuxna som kommer i kontakt med oss ska få trygga levnadsvillkor och för att nå detta behöver vi ett antal delmål;

- Fokus på tidiga och samordnade insatser.
- Det sociala arbetet skall bedrivas lokalt och nära brukaren. Externa placeringar skall förebyggas med arbete i nätverket på hemmaplan.
- Vuxna och barn ska känna förtroende för socialtjänsten och känna sig trygga att de får hjälp och stöd när de behöver det.
- Barn och vuxna ska vara delaktiga i såväl utredning som insatser. Lägst nivå 3 enligt delaktighetsmodellen.

Arbetsätt och teoretisk grund

Vårt arbetsätt ska gälla för *alla* enheter och verksamheter, oavsett om roll och uppdrag skiljer sig åt.

Teoretisk grund för arbetet ska utgå från evidensbaserade kunskaper. Det som vi utgår från är systemteoretiskt synsätt, salutogenes, risk och skyddsfaktorer, delaktighet, barnfokus och BBIC grundprinciper. I denna verksamhetsidé beskrivs teorierna endast kortfattat. För att kunna använda sig av teorierna i dagligt socialt arbetet krävs en mer djupgående och långsiktig kunskapsinhämtning och implementering.

Systemteori

Allt vårt arbete ska präglas av ett systemteoretiskt tänkande. Inom systemteorin är utgångspunkten att varje individ är en del av ett system, en helhet, vilket innebär att individen behöver ses och förstås utifrån det sammanhang där den befinner sig. Ett systemiskt synsätt förutsätter ett aktivt utforskande av den kontext, familj/miljö, som den enskilde befinner sig i, för att kunna förstå grunden till problemet och inte bara angripa symptomen i syfte att uppnå förändring.

Känsla av sammanhang, KASAM

Salutogenes, risk och skyddsfaktorer

Att ha ett salutogent synsätt och tänkande innebär att vi tar fokus på det friska, det hälsobringande och det som skyddar oss. Motsatsen till ett salutogent synsätt är ett patogent synsätt som innebär att fokus ligger på det sjuka och det som inte fungerar. Ett grundfundament inom den salutogena teorin är KASAM, känsla av sammanhang.

- **Begriplighet:** förstår olika händelser på ett reflekterande sätt

- **Hanterbarhet:** har resurser och strategier att möta olika situationer och händelser på ett konstruktivt sätt
- **Meningsfullhet:** värdera frågan i ett större sammanhang, men också för människan personligen

Utöver att återkommande och enligt gällande lagstiftning genomföra tydlig risk- och skyddsbedömningar, som ska bedömas på tre nivåer; individnivå, familjenivå och samhällsnivå, ska vi också i det dagliga arbetet, ha ett uttalat fokus **att stärka och utveckla** skydds- och friskfaktorer.

Brukarens delaktighet

Inom socialtjänsten är uppdraget att utföra socialt arbete. Oavsett om man jobbar med myndighetsutövning, rådgivning, stöd, service eller behandling så ska arbetet utföras utifrån portalparagrafens principer. När vi ska frigöra och utveckla individers resurser och när vi ska genomföra vårt arbete med respekt för människors självbestämmande och integritet, så förutsätter det att vi möter våra klienter, att vi tillsammans med dem lyckas hitta deras resurser, att vi arbetar med delaktighet och medskapande. Socialt arbete handlar om att samverka och samarbeta med brukarna från ”start till mål” dvs genom hela processen.

Brukarmedverkan är en förutsättning för att uppnå en evidensbaserad verksamhet.

Shier (2001) beskriver innebörden av delaktighet i fem nivåer. Enligt modellen kan delaktighet delas in i olika steg, eller grader av medverkan;

1. **Information** Ofta envägskommunikation, frågor och svar, får veta (*jag blir lyssnad på*)
2. **Konsultation** inhämta synpunkter, ofta punktinsatser, *jag får stöd att komma till tals*
3. **Dialog** Utbyte av tankar, ofta vid flera tillfällen, resonera, *det jag tycker, önskar och upplever beaktas*
4. **Inflytande** deltagande under en längre tid, följa en planeringsprocess från idé till färdigt förslag, *jag involveras i beslutsprocesser*
5. **Medbeslutande** gemensamt beslutsfattande, bestämma, *jag delar makt och ansvar över beslutsfattandet.*

Barnfokus

Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990. Sedan dess har ett arbete pågått i syfte att förverkliga ett barnperspektiv på alla nivåer i samhället. Barnkonventionen, som

består av 41 artiklar, 7 teman och 4 grundprinciper, syftar till att synliggöra att varje barn, oavsett bakgrund, har egna rättigheter. Sveriges riksdag har beslutat att inkorporera Barnkonventionen i svensk lag, vilket träder i kraft 1/1 2020.

Förebyggande arbete

All forskning visar på att tidiga insatser är centralt i det förebyggande arbetet. Det som vi ska sträva efter är också tidiga samordnade insatser. Samordnade både internt inom kommunen med t.ex. förskola, skola och vuxenutbildning, men även med andra externa aktörer som hälso- och sjukvården föreningar, myndigheter, organisationer och civilsamhället.